

Received: November 23, 2023

Revised: March 24, 2024

Accepted: April 2, 2024

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

Community Participation in Local Information Management for Intangible Cultural
Heritage : Story and Myth in Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province

วิเชียร มั่นแหล่*

สุธิดา ไทยกลาง

อุดมศักดิ์ เดโชชัย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: wichian_mun@nstru.ac.th

Wichian manlae*

Suthida Thaiklang

Udomsak Dechochai

Faculty of Humanities and Social Science, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนาน ในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 25 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) การค้นหาสาเหตุและความต้องการ ชุมชนร่วมกันค้นหาสาเหตุและความต้องการในชุมชนในการสืบค้นฐานข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในพื้นที่อำเภอลานสกา 2) การวางแผนและดำเนินการ ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินการโดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ในการดำเนินการวางแผนผ่านการประชุมในระดับหมู่บ้าน ตำบล เพื่อร่วมกันดำเนินการในการสืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมของชุมชน 3) การตัดสินใจ ชุมชนได้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อดำเนินการตัดสินใจร่วมกันจากทุกฝ่ายประกอบด้วย วัฒนธรรมอำเภอ วัฒนธรรมตำบล ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ กลุ่มองค์กรชุมชน กลุ่มเยาวชน 4) การปฏิบัติการชุมชนมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรม ผ่านทางกิจกรรมโรงเรียน การฝึกอบรมนักสื่อความหมายให้กับเด็กและเยาวชนและประชาชนที่สนใจ และ 5) การประเมินผล ชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สารสนเทศท้องถิ่นที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมและจัดเก็บในรูปแบบออนไลน์บนเว็บไซต์เพื่อดำเนินการปรับปรุงพัฒนาฐานข้อมูลต่อไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน; การจัดการสารสนเทศท้องถิ่น; มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

Abstract

This Research aims to study community participation in local information management for cultural heritage, stories, and legends in Lan Saka District, Nakhon Si Thammarat Province.

This is a qualitative research study. Data were collected using in-depth interviews with 25 key informants. The research results found Community participation in local information management, cultural heritage, stories, and legends in Lan Saka District. Nakhon Si Thammarat Province consists of 1) searching for causes and needs of the community and joining together to find causes and needs in the community in searching the cultural heritage database in the Lan Saka District area. 2) Planning and implementation: The community has participated in planning and implementation through cooperation from government agencies planning through meetings at the village and sub-district levels to conduct searches jointly. Collect cultural information of the community 3) Decision making: The community attended a brainstorming meeting to make joint decisions from all parties, consisting of district culture, subdistrict culture, local philosophers, religious leaders, community leaders, local government organizations in the area local educational institutions Community organization groups, youth groups 4) Operations The community is involved in collecting cultural data through school activities training of interpreters for children and youth and interested citizens, and 5) Evaluation: The community has participated in the evaluation of the use of local information that has collected cultural data and stored it in an online format on the website to continue improving and developing the database.

Keywords: Community Participation; Local Information Management; Intangible Cultural Heritage

บทนำ

สังคมไทยมีความผูกพันกับความเป็นท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งระบุบทบาทของสถาบันการศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น โดยสนับสนุนการจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชนทั้งในท้องมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน พิพิธภัณฑ์ ศูนย์วัฒนธรรม เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน รวมทั้งการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การประกอบอาชีพ และการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นความจำเป็นในการสร้างความเข้มแข็งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยการนำภูมิปัญญาและความรู้ที่สั่งสมถ่ายทอดมาจากบรรพชนมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม การให้ความสำคัญกับความรู้ท้องถิ่น จึงเริ่มต้นจากการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมมาจัดให้เป็นระบบ มีการจัดบริการเผยแพร่ความรู้ โดยมีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดกลไกในการสร้างองค์ความรู้และการเปลี่ยนแปลงสังคมสารสนเทศท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น การวิจัย การศึกษาและการเรียนรู้ของคนในแต่ละท้องถิ่น ที่แสดงประวัติความเป็นมาและรากเหง้าของกลุ่มคนในแต่ละท้องถิ่น พร้อมทั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง การจัดการระบบสารสนเทศท้องถิ่น และการพัฒนาประเทศด้วย (Bunyakanchana, 2013, pp. 5-7)

การศึกษาชุมชนแนววัฒนธรรมชุมชนต้องเริ่มจากความคิดที่ว่าชุมชนมีวิถีชีวิตและวงจรการผลิตซ้ำของตนเอง ซึ่งการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชนจะช่วยทำให้เข้าใจโครงสร้างความเป็นอยู่ และสภาวะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน อันจักเป็นการสร้างความมั่นใจและพลังให้แก่คนในชุมชนเพื่อมุ่งมั่นในการพัฒนาชุมชนของตนต่อไป (Parinyasuthinan, 2018, p. 20) เพื่อสืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติ การเป็นตัวแทน การแสดงออก ความรู้ ทักษะ ตลอดจนเครื่องมือ วัตถุ สิ่งประดิษฐ์ และพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านั้น ซึ่งชุมชน กลุ่มชน และ ในบางกรณีปัจเจกบุคคล ยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมของตน มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งนี้ เป็นสิ่งที่ชุมชนและกลุ่มชนสร้างขึ้นใหม่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน เป็นปฏิสัมพันธ์ของพวกเขาที่มีต่อธรรมชาติและประวัติศาสตร์ของตน และทำให้ คนเหล่านั้นเกิดความรู้สึกมีอัตลักษณ์ และความต่อเนื่อง ดังนั้น จึงก่อให้เกิดความเคารพต่อความหลากหลายทาง วัฒนธรรม และการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ (Department of Cultural Promotion, Ministry of Culture, 2014)

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม อำเภอละนสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช นับเป็นสารสนเทศท้องถิ่นที่เป็นเรื่องเล่า ความเชื่อ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และประวัติร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของจังหวัดนครศรีธรรมราช ในยุคหินใหม่ (5,000 - 4000 ปี) เช่น ถ้ำเขาเทวดาวงช้าง “เขารอยควาย” อยู่ที่บ้านสี่กั๊กนอก ตำบลลานสกา และหุบเขาลานสกาในอยู่หมู่ที่4 ตำบลลานสกา ร่องรอยที่พบ เช่น ขวานหินขัดแบบต่าง ๆ (Sikaew, 2018, pp. 7-8) รวมทั้งสถานศักดิ์สิทธิ์ที่คนในชุมชนให้ความเคารพนับถือ เช่น เทวดาหน้าช้าง นาคราช พระเจ้าศรีธรรมโศกราชกับการย้ายเมืองชั่วคราว และการทำพิธีโปรยเหรียญโน้ ตาขุนพลทหารเอกของพระเจ้าศรีธรรมโศกราช หลวงพ่อมิ่งคุด ตามรอยเสด็จ 3 รัชกาล ณ น้ำตกกะโรม และเป็นสถานที่ได้รับรางวัลกนิรี หมู่บ้านศรีวิง จุดกำเนิดเมืองอากาศดีที่สุดในประเทศไทย เป็นต้น โดยมรดกทางวัฒนธรรมดังกล่าวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นต้นทุนทางวัฒนธรรม ที่จะนำไปเป็นต้นทุนในการต่อยอดให้ สินค้าผลิตภัณฑ์ เทศกาลท่องเที่ยว มีทั้ง “มูลค่าเพิ่ม” และ “คุณค่าเพิ่ม” ในบริบทการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าใจความหมายความสำคัญของสถานที่หรือประเพณีต่าง ๆ ในอำเภอละนสกา ตลอดจนการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น จนนำไปสู่การพัฒนาแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม การพัฒนาฐานข้อมูลท้องถิ่น ตามแนวทางที่มีความเหมาะสม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการค้นหาสาเหตุ และความต้องการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน เป็นแนวทางที่ผู้จัดการทรัพยากรวัฒนธรรม ควรยึดถือเป็นหลักในการบริหารจัดการวัฒนธรรมในปัจจุบัน ประกอบด้วย 3 เรื่องได้แก่ การใช้ทรัพยากรวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน การพัฒนาทรัพยากรวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนและการรักษาและการป้องกันทรัพยากรวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน (Lertchanrit, 2011, p. 189) และการทำงานที่ช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นที่มีคุณค่าเพื่อต่อยอดสู่การท่องเที่ยวและด้านอื่น ๆ ในชุมชน

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดเก็บสารสนเทศท้องถิ่นมีความสำคัญที่ช่วยให้เกิดความสำเร็จ โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นกระบวนการซึ่งคนในชุมชนสร้างความผูกพันกับชุมชน และความรู้สึกเป็นเจ้าของ ได้มีโอกาสแสดงทัศนคติ เข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ค้นหาปัญหาและความต้องการ การจัดทำแผน การจัดทำกิจกรรมในชุมชน และการติดตามผลเพื่อดำเนินกิจกรรม ซึ่งจะเกิดผลลัพธ์ระยะยาวและยั่งยืน ช่วยให้เยาวชนรุ่นหลังเข้าถึงองค์ความรู้มรดกทางวัฒนธรรม สืบสานมรดกทางวัฒนธรรมโดยพัฒนานักสื่อความหมายเพื่อสืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนรุ่นหลังได้เข้าใจการเข้าถึงองค์ความรู้มรดกทางวัฒนธรรมผ่านกระบวนการสร้างความเป็นชุมชนที่เข้มแข็งโดยเริ่มตั้งแต่การค้นหาปัญหาและความต้องการ การระบุสาเหตุของปัญหาและความต้องการ การจัดทำแผนชุมชนร่วมกัน การจัดทำกิจกรรมในชุมชน และการติดตามประเมินผลกิจกรรมที่ได้ทำขึ้น (Srithong, 2015, pp. 192-193) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนาน ในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนาน ในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนาน ในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ชุมชน/หน่วยงานภาครัฐ ในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลขุนทะเล ตำบลลานสกา ตำบลเขาแก้ว และตำบลท่าดี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลๆ ละ 5 คน รวม 20 คน วัฒนธรรมตำบล วัฒนธรรมอำเภอ จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 25 คน

เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบเก็บข้อมูลเพื่อการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศท้องถิ่น การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant observation) จะทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่เป็นธรรมชาติและวิถีการดำเนินชีวิตที่แท้จริง (Suthinarakorn, 2016, p. 87) ประเมินคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) สำหรับตรวจสอบข้อสรุปและการตีความผลการวิจัยอาจทำได้หลายวิธี (Pothisita, 2011, p. 371) ได้แก่ 1) ด้านข้อมูล เป็นการตรวจสอบที่มาจากแหล่งข้อมูลว่ามีความถูกต้อง เช่น แหล่งสถานที่ แหล่งบุคคลและแหล่งเวลา 2) ด้านผู้วิจัยเป็นการตรวจสอบจากการเก็บข้อมูลในภาคสนามทั้งจากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย หลังจากเก็บข้อมูลแล้วมาบันทึกด้วยกัน

2. เครื่องมือบันทึกเสียงการสัมภาษณ์จากตัวแทนชุมชน ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน วัฒนธรรมตำบล วัฒนธรรมอำเภอ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน เพื่อความสะดวกในการสัมภาษณ์และเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน โดยใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบไม่เป็นทางการ

3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน เลขที่ COA No.015/2564 วันที่ 17 ธันวาคม 2564 ถึง 16 ธันวาคม 2566

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูล ดังนี้

วิธีการรวบรวมข้อมูล เป็นการตรวจสอบข้อมูลจากหลากหลายวิธี (Chantawanich, 2012, pp. 129-130) ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ค้นคว้าจากเอกสารเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศท้องถิ่น ด้านภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และบริบทเกี่ยวกับเรื่องเล่า ตำนาน ของแต่ละชุมชนในอำเภอลานสกา จังหวัด นครศรีธรรมราช

2. ข้อมูลภาคสนาม หลังจากได้ข้อมูลทุติยภูมิ (Primary Data) โดยคณะผู้วิจัยได้จัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยกับ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ตัวแทนชุมชน ผู้นำชุมชน วัฒนธรรมตำบล วัฒนธรรมอำเภอ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน

3. คณะผู้วิจัยลงพื้นที่ชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 4 ตำบล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ซึ่งจัดทำเป็นรายพื้นที่รวมถึงเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตและการสอบถามผู้เกี่ยวข้องทั้งพื้นที่ แล้วนำผลการ สารวจมาสรุปข้อมูลเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้มาจำแนกตามประเด็นต่าง ๆ และนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่วางไว้ โดยข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นเรื่องเล่า ตำนาน ในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการทบทวนข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การประชุมกลุ่มย่อย และการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้น การสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก จากนั้นสรุปข้อมูลด้วยการสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะเรียบเรียงข้อมูลตามประเด็นข้อมูลที่ ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่

สรุปผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนาน ในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนมี 5 ขั้นตอนได้แก่

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการค้นหาสาเหตุ และความต้องการ ในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอลานสกา ประกอบด้วย ตำบลท่าดี ตำบลเขาแก้ว ตำบลลานสกา ตำบลขุนทะเล ได้มีการร่วมกันค้นหา สาเหตุและความต้องการในชุมชนโดยผ่านกลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา กลุ่มปราชญ์ชาวบ้าน สถาบันการศึกษา สมาคมท่องเที่ยวอำเภอลานสกา ในการสืบค้นฐานข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในพื้นที่ อำเภอลานสกา ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ชุมชนมีกลุ่มชาวบ้าน เช่นกลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน มีกลุ่มกลองเยาวชนของโรงเรียนวัดศิริกันต์และหมู่บ้าน มีมโนราห์” Sirirat (Interview, December 26, 2022)

“การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางสื่อโซเชียล เช่น เฟซบุ๊ก บ่งบอกถึงประเพณีที่สำคัญ มีส่วนร่วมในการ ให้สัมภาษณ์ฐานข้อมูลการท่องเที่ยว และมีกิจกรรมตักบาตร แต่ละชุมชนมีการเล่าเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีของ ชุมชนนั้น และยังได้ทำการถ่ายทำคลิปวิดีโอเผยแพร่” Laksawangwit, Sathaporn, Naemsai, Yodphaka & Yodsawai (Interview, December 11, 21, 10, 2022)

“แต่ละปีจะมีการบวงสรวงที่ศาลาตาขุนพล จะมีเด็ก เยาวชน ชาวบ้านมาร่วมกิจกรรม มีหนังสือแจกให้ โรงเรียนในขุนทะเลทุกปี และมีชมรมประวัติศาสตร์ขุนทะเล ส่วนใหญ่คนในชุมชนเป็นสมาชิก” Rattanabuntherng Puangpee, Srijamrat, Ramphuengnit & Sri-Amnuay (Interview, December 12, 17, 25, 2022)

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ ในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอลานสกา ประกอบด้วย ตำบลท่าดี ตำบลเขาแก้ว ตำบลลานสกา ตำบลขุนทะเล ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินการ โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ วัฒนธรรมตำบล วัฒนธรรมอำเภอลานสกา สมาคมท่องเที่ยวอำเภอลานสกา สถาบันการศึกษา โรงเรียน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ร่วมกันในการดำเนินการวางแผนผ่านการประชุมในระดับหมู่บ้าน ตำบล เพื่อร่วมกันดำเนินการในการสืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมของชุมชน แต่ละตำบล ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการวางแผนผ่านประชาคมด้านการจัดการทางด้านศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีของชุมชน และได้เชิญปราชญ์ชาวบ้าน ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้นำศาสนาเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรมของชุมชน” Ramphuengnit (Interview, December 12, 2022)

“มีกลุ่มที่สามารถเล่าเรื่องและบอกต่อได้เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน และ มีสภาเด็ก การรวมกลุ่มทำกิจกรรมชุมชนในงานประจำปี” Charansawat, Saweepong, Wannasin, Muneewan & Jit-Amnuay (Interview, December 26, 2022)

3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอลานสกา ประกอบด้วย ตำบลท่าดี ตำบลเขาแก้ว ตำบลลานสกา ตำบลขุนทะเล โดยผ่านการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อดำเนินการตัดสินใจร่วมกันจากทุกฝ่ายประกอบด้วย วัฒนธรรมอำเภอ วัฒนธรรมตำบล ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ กลุ่มองค์กรชุมชน กลุ่มเยาวชน ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“แต่แต่ละครั้งทางองค์การบริหารส่วนตำบล ก่อนจะดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ได้ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการสร้างความตกลงร่วมกันในชุมชน ก่อนที่จะนำไปบรรจุไว้ในแผน หรือโครงการกิจกรรม โดยเฉพาะทางด้านศิลปวัฒนธรรม ผู้นำศาสนา พระสงฆ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และเป็นผู้นำเนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม รวมทั้งประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอลานสกา ซึ่งเป็นผู้ทำงานด้านวัฒนธรรมโดยตรง” Ramphuengnit (Interview, December 12, 2022)

4. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอลานสกา ประกอบด้วย ตำบลท่าดี ตำบลเขาแก้ว ตำบลลานสกา ตำบลขุนทะเล ได้ร่วมมือกันลงมือปฏิบัติโดยร่วมกันจากทุกฝ่ายประกอบด้วย วัฒนธรรมอำเภอ วัฒนธรรมตำบล ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ กลุ่มองค์กรชุมชน กลุ่มเยาวชนในการเก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรม ผ่านกิจกรรมการประชุมระดมความคิดเห็น การฝึกอบรมนักสื่อความหมายให้กับเด็กและเยาวชน ประชาชนที่สนใจ โดยมีมัคคุเทศก์ภูมิภาคภาคใต้ และประธานชมรมมัคคุเทศก์อาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช และกรรมการชมรมมัคคุเทศก์อาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“มัคคุเทศก์ภูมิภาคภาคใต้ และประธานชมรมมัคคุเทศก์อาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช และกรรมการชมรมมัคคุเทศก์อาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้อบรมการฝึกปฏิบัติการสื่อความหมายเรื่องเล่าตำนานในพื้นที่จริง 4 ชั่วโมง ได้แก่ ศาลาห้วยปากนาคราช ตำบลเขาแก้ว และวัดพุทธเสมา ตำบลท่าดี พร้อมทั้งประเมินผลการฝึกปฏิบัติ” Sakthanee (Interview, December 25, 2022)

“ชมรมประวัติศาสตร์ของชุมชน ก็ได้เข้าไปมีส่วนในการเก็บข้อมูลของชุมชนด้านวัฒนธรรม สถานที่สำคัญของชุมชนเพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูล และมีการสื่อสารผ่าน เฟซบุ๊ก ออนไลน์ แต่ยังไม่เป็นระบบมากนัก” Plengsaeng (Interview, December 25, 2022)

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอลานสกา ประกอบด้วย ตำบลท่าดี ตำบลเขาแก้ว ตำบลลานสกา ตำบลขุนทะเล โดยการร่วมมือกันจากทุกฝ่ายประกอบด้วย วัฒนธรรมอำเภอ วัฒนธรรมตำบล ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ สถาบันการศึกษา ในพื้นที่ กลุ่มองค์กรชุมชน กลุ่มเยาวชน และการประเมินผลการใช้สารสนเทศท้องถิ่นที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้าน วัฒนธรรมและจัดเก็บในรูปแบบออนไลน์บนเว็บไซต์เพื่อดำเนินการปรับปรุงพัฒนาฐานข้อมูลต่อไป ดังคำสัมภาษณ์ ที่ว่า

“หลังจากได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมชุมชนแล้ว แต่ละกิจกรรมโครงการก็ได้มีการ ประเมินผลการทำงานกิจกรรมอยู่แล้ว ซึ่งได้รับความร่วมมือในการร่วมกันประเมินผลจากชุมชนเป็นอย่างดี เพื่อนำข้อมูล มาปรับปรุงพัฒนาต่อไป” Ramphuengnit (Interview, December 12, 2022)

“ทาง กศน. ได้มีการประเมินผลกิจกรรมของนักเรียนโดยมีกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลชุมชน ท้องถิ่น และเป็นข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมไว้ที่ กศน. ส่วนหนึ่ง ด้วย” Naemsai (Interview, December 25, 2022)

“ทางสมาคมท่องเที่ยวอำเภอลานสกา เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำงานโครงการกิจกรรมด้าน วัฒนธรรม ข้อมูลชุมชน โดยเป็นการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาข้อมูลชุมชนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ สอดคล้องกับข้อมูลที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไปในตัวด้วย” Sakthanee (Interview, December 25, 2022)

โดยสรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ด้านมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยอาศัยการมีส่วนร่วมในชุมชนด้านการค้นหา สาเหตุ ความต้องการของชุมชน ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการลงมือปฏิบัติการ และด้านการประเมินผล โดยผ่านกิจกรรม โครงการพัฒนาชุมชน และกิจกรรมการฝึกอบรม กิจกรรมของโรงเรียน ด้านวัฒนธรรมผ่านกลุ่ม องค์กรชุมชนในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่วัฒนธรรมอำเภอ วัฒนธรรมตำบล สมาคมท่องเที่ยว กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน ชมรม ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านการมีส่วนร่วมโดยการเข้าไปร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของ ชุมชน เช่น ประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชน และการขับเคลื่อนกิจกรรมผ่านเด็กและเยาวชน และสถานศึกษา ในชุมชนเป็นหลัก

ผู้วิจัยได้สรุปการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่องเล่าตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มา: manlae, Thaiklang & Dechochai (2022)

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเรื่องเล่า ตำนานในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้น มี 5 ขั้นตอน คือ

1. การค้นหาลาเหตุและความต้องการ ซึ่งทางชุมชนได้มีการร่วมกันค้นหาลาเหตุและความต้องการในชุมชนในการสืบค้นฐานข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในพื้นที่อำเภอลานสกา
2. การวางแผนและดำเนินการ ซึ่งทางชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินการโดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการวางแผนผ่านการประชุมในระดับหมู่บ้าน ตำบล เพื่อร่วมกันดำเนินการในการสืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมของชุมชน
3. การตัดสินใจ ซึ่งทางชุมชนได้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อดำเนินการตัดสินใจร่วมกันจากทุกฝ่ายประกอบด้วย วัฒนธรรมอำเภอ วัฒนธรรมตำบล ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ กลุ่มองค์กรชุมชน กลุ่มเยาวชน
4. การปฏิบัติการ ซึ่งทางชุมชนมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรม ผ่านทางกิจกรรมโรงเรียนการฝึกอบรมนักสื่อความหมายให้กับเด็กและเยาวชนและประชาชนที่สนใจ
5. การประเมินผล ซึ่งชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สารสนเทศท้องถิ่นที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมและจัดเก็บในรูปแบบออนไลน์บนเว็บไซต์เพื่อดำเนินการปรับปรุงพัฒนาฐานข้อมูลต่อไป

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเรื่องเล่า ตำนาน ในอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช อภิปรายผลในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การค้นหาสาเหตุและความต้องการ ซึ่งทางชุมชนได้มีการร่วมกันค้นหาสาเหตุและความต้องการในชุมชนในการสืบค้นฐานข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในพื้นที่อำเภอลานสกา 2) การวางแผนและดำเนินการ ซึ่งทางชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินการโดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการวางแผนผ่านการประชุมในระดับหมู่บ้าน ตำบล เพื่อร่วมกันดำเนินการในการสืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมของชุมชน 3) การตัดสินใจ ซึ่งทางชุมชนได้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อดำเนินการตัดสินใจร่วมกันจากทุกฝ่ายประกอบด้วย วัฒนธรรมอำเภอ วัฒนธรรมตำบล ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ กลุ่มองค์กรชุมชน กลุ่มเยาวชน 4) การปฏิบัติการ ซึ่งทางชุมชนมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมผ่านทางกิจกรรมโรงเรียน การฝึกอบรมนักสื่อความหมายให้กับเด็กและเยาวชนและประชาชนที่สนใจ 5) การประเมินผล ซึ่งชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้สารสนเทศท้องถิ่นที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมและจัดเก็บในรูปแบบออนไลน์บนเว็บไซต์เพื่อดำเนินการปรับปรุงพัฒนาฐานข้อมูลต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sarnnoi & Sarnnoi (2020) ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหากฎหมายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พบว่า อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546) ซึ่งร่างโดยที่ประชุมใหญ่ขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) โดยจากฉบับแปลแล้ว ประเทศไทยได้ใช้คำว่า “มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” โดยข้อ 15 แห่งอนุสัญญาได้กำหนดถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยแต่ละรัฐภาคีจะต้องพยายามดำเนินการเพื่อให้ชุมชนและกลุ่มชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางที่สุด และหากเป็นการเหมาะสมให้มีปัจเจกบุคคลซึ่งสร้างสรรค์ อนุรักษ์ และถ่ายทอดมรดกดังกล่าวเข้าร่วมในการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมด้วย และนำบุคคลเหล่านั้นเข้ามามีบทบาทในการจัดการอย่างแข็งขันด้วย เนื่องจากมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม คือ จิตวิญญาณของชุมชน ชุมชนจึงมีความเข้าใจวัฒนธรรมของตนเป็นอย่างดีที่จะส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เมื่อชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แล้ว ชุมชนจะเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phaetlakfah, Suphasetthasiri & Thimwattanabuntherng (2016) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม: กรณีศึกษาชุมชนริมน้ำจันทบูร ซึ่งผลการวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ผ่านทางชุมชนร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมโดยแบ่งการดำเนินการเป็น 4 ระยะคือ 1) ร่วมค้นหาตัวตนและแนวทางการพัฒนาชุมชน 2) กำหนดแผนพัฒนาและสื่อสารแผนต่อชุมชน 3) การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางกายภาพ 4) กระบวนการมีส่วนร่วมธุรกิจของชุมชนเพื่อชุมชน มีการฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชนซึ่งส่งผลกระทบทางด้านผลประโยชน์ของชุมชนทำให้ชุมชนมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

2. พัฒนฐานข้อมูลสารสนเทศท้องถิ่นดิจิทัลเรื่องเล่าตำนาน “อำเภอลานสกา” แนะนำแหล่งท่องเที่ยวในตำบลกำโลน ตำบลท่าดี ตำบลเขาแก้ว ตำบลลานสกา และตำบลขุนทะเล ประกอบไปด้วยประวัติ เรื่องเล่าตำนานรูปภาพสถานที่ ข้อมูลการติดต่อผู้ประสานงาน และแผนที่แสดงสามารถใช้ผ่าน Google map ได้ การส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนบ้านตลาดและโรงเรียนวัดเจดีย์ ผ่านฐานข้อมูลสารสนเทศท้องถิ่นดิจิทัล และกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 3-6 ตลอดจนการพัฒนาสื่อความหมายชุมชน “เรื่องเล่าตำนานลานสกา” ให้แก่ประชาชนและเยาวชน จำนวน 25 คน ให้เข้าใจเรื่องเล่าตำนาน ประวัติศาสตร์ ในชุมชนของตนเองได้อย่างลึกซึ้ง เป็นผู้รอบรู้ รับผิดชอบ รักการเรียนรู้

สามารถนำไปสื่อสารระหว่างคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว เพื่อทำความเข้าใจและมีการสื่อสารอย่างถูกต้อง และถูกวิธี พร้อมจัดทำบัตรประจำตัวนักท่องเที่ยวให้ทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srisawad, Naepimai, Sawangjan & Kaewsatien (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนานักสื่อความหมายท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอตอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า นักสื่อความหมายจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เบื้องต้น 8 ประการ (8ร) ได้แก่ รักในถิ่นฐาน รอบรู้ รังสรรค์ รอยยิ้ม ร่วมมือ รับมือ รับผิดชอบ และเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ประกอบด้วย โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน หรือคนในท้องถิ่นมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศของท้องถิ่นด้านมรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรมอย่างถูกต้องและเป็นระบบ

2. หน่วยงานระดับอำเภอ ควรมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและมีการจัดเก็บและการจัดสำรวฐานข้อมูลให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการวิจัย นวัตกรรม และงานสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2565 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

References

- Bunyakanchana, C. (2013). *Characteristics and types of local information resources in Local Information Resource Management, Units 1-8*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Chantawanich, S. (2012). *Qualitative research methods*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Charansawat, P. (2022). Lansaka Subdistrict Community Developer. Interview, 26 December 2022. (in Thai)
- Department of Cultural Promotion, Ministry of Culture. (2014). National Intangible Cultural Heritage for the year 2014. Bangkok: Intangible Cultural Heritage Management Group, Institute of Cultural Studies, Department of Cultural Promotion. (in Thai)
- Jit-Amnuay, P. (2022). Lansaka Subdistrict Community Representative. Interview, 26 December 2022. (in Thai)
- Laksawangwit, K. (2022). Community Developer. Interview, 11 December 2022. (in Thai)
- Lertchanrit, T. (2011). *Cultural resource management*. Bangkok: Queen Sirindhorn Anthropology Center. (Public Organization). (in Thai)
- Muneewan, S. (2022). Vice President of Wang Sai Waterfall Group. Interview, 26 December 2022. (in Thai)
- Naemsai, K. (2022). Teacher. Interview, 21 December 2022. (in Thai)
- Parinyasuthinan, U. (2018). Community development: concepts and theories of

development. Current issues and case studies. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
(in Thai)

- Phaetlakfah, K., Suphassetthasiri, P., & Thimwattanabuntherng, S. (2016). Community Participation in Arts and Culture Learning Resource Development: Case Study of Communities along Chanthabun Riversid. *Research and development journals Suan Sunandha Rajabhat University*, 8(2),7-18. (in Thai)
- Plengsaeng, P. (2022). Director of the Lansaka District Tourism Association. *Interview*, 25 December 2022. (in Thai)
- Pothisita, C. (2011). *The science and art of qualitative research.* Bangkok: Amarin Printing and Publishing Public Company Limited. (in Thai)
- Puangpee, S. (2022). President of the Household Sufficiency Economy Community Enterprise. *Interview*, 17 December 2022. (in Thai)
- Ramphuengnit, D. (2022). Permanent Secretary of Khun Thale Subdistrict Municipality. *Interview*, 12 December 2022. (in Thai)
- Rattanabuntherng, K. (2022). Community Developer. *Interview*, 12 December 2022. (in Thai)
- Sarnnoi, E & Sarnnoi, S. (2020). Legal Problems of Community Participation in Local Wisdom and Cultural Promotion and Preservation. *Ubon Ratchathani Rajabhat Law Journal*, 8(2), 35-39 (in Thai)
- Sathaporn ,N. (2022). Head of Administration Department. *Interview*, 11 December 2022. (in Thai)
- Sakthanee, P. (2022). President of Lansaka District Tourism Association. *Interview*, 25 December 2022. (in Thai)
- Saweepong, K. (2022). General Manager. *Interview*, 26 December 2022. (in Thai)
- Sikaew, C. (2018). *Landscape of the city.* Nakhon Si Thammarat: Prayun Printing House. (in Thai)
- Sirirat, U. (2022). Chairman of the District Cultural Council. *Interview*, 26 December 2022. (in Thai)
- Srisawad, P., Naepimai, N., Sawangjan, S., & Kaewsatian P. (2019). Local Interpreters Development for Tourism Enhancement in Donsak District, Suratthani Province. *Journal of International and Thai Tourism*, 15(1),150-166. (in Thai)
- Srithong, N. (2015). *The process of creating a strong and self-sustaining community.* Bangkok: Odeon Store. (in Thai)
- Sri-Amnuay, P. (2022). Village philosopher. *Interview*, 25 December 2022. (in Thai)
- Srijamrat, C. (2022). social worker. *Interview*, 12 December 2022. (in Thai)
- Suthinarakorn, W. (2016). *Qualitative research. Research in alternative paradigms.* Bangkok: Siam Publishing. (in Thai)
- Wannasin, A. (2022). representative of Wang Sai Waterfall Group. *Interview*, 26 December 2022. (in Thai)
- Yodphaka, A. (2022). President of Ban Din Don Agricultural Cooperative. *Interview*, 10 December 2022. (in Thai)
- Yodsawai, W. (2022). Committee Member of Khai Khem Bon Pho Group. *Interview*, 10 December 2022. (in Thai)

ผู้เขียน

ดร.วิเชียร มั่นแหล่

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

E-mail: Wichian_mun@nstru.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธิดา ไทยกลาง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

E-mail: suthida_tha@nstru.ac.th

ดร.อุดมศักดิ์ เดโชชัย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

E-mail: dibjang@gmail.com

